

Nr 186.

Av herr **Osberg**, *angående åtgärder för stödjande av fiskerinäringen.*

Vid 1919 års riksdag motionerade jag om uppläggande av en statens fria jordbruksegnahemsfond och en statens fria fiskerifond. Uti denna min framställning instämde 38 av kammarens ledamöter. Riksdagen av-slog framställningen detta år, ävenså påföljande år, men tredje framställningen godkändes, och riksdagen begärde skrivelse till Kungl. Maj:t be-träffande utredning om på vilket sätt man borde hjälpa jordbruksegna-hemslåntagare. Efter sedan utredningen var slutförd framlade dåvaran-de regering förslag till riksdagen, vari äskades 85.000 kronor till s. k. premielån i stället för den s. k. fria fonden. Denna summa har undan för undan höjts. Innevarande år äskades 800.000 kronor för ändamålet.

Beträffande fiskerifonden avsågs framställningen. Numera torde ingen betvivla nyttan och nödvändigheten av dessa premielån åt jord-bruksegnahemslåntagare. Förutom det välbehövliga ekonomiska stöd skänker det samtidigt en sporre åt företagaren, det visar nämligen, att statsmakterna ha förståelse för denna gren av företag.

Som jag förut framhållit, är förhållandena för en fiskare och en jord-brukare i stort sett desamma, båda behöva startkapital för att kunna utöva sin näring, om den skall bedrivas självständigt.

I min framställning 1919 hade jag tänkt mig, att staten skulle lagt upp grundplåten till de tvenne fonder, som ovan nämnts, och att utbyggnaden sedermera skulle ske genom viss avgift av nytillkomna stiftelser t. ex. med 5 à 10 %. Jag beklagar, att riksdagen den gången icke gick in för en sådan åtgärd. Landets stiftelse- och donationsmedel uppgå för när-varande till en summa som överstiger 600.000.000 kronor. Summan se-dan 1910 har i det närmaste fördubblats. Hade riksdagen gått in för mitt förslag, att 5 à 10 % av donationsmedel skulle avsatts till nämnda fonder, hade åtminstone den delen av kapitalet kommit till verklig nytta, vilket man tyvärr inte kan säga om donationsmedel i allmänhet.

Glädjande nog synes den allmänna uppfattningen mer och mer göra sig gällande i riksdagen, att det produktiva arbetet måste beaktas, och att folkets välbefinnande är beroende därav. Vad som styrker mig i denna upp-fattning är den beredvillighet, som under senaste åren kommit till ut-

tryck genom anslagsbeviljande och väckta förslag till utredningar i syfte att stärka och underlätta produktionen på olika områden, där hjälp tarvas. Det, som mest borgar för att man kan påräkna resultat, är den omständigheten, att partiställning och samhällsställning numera icke synas utgöra nämnvärda hinder.

En för vårt land betydelsefull näring har kommit in i en brydsam tidsperiod, nämligen fiskerinäringen; denna näring förtjänar nog större uppmärksamhet från riksdagens sida än vad hitintills varit fallet. Fiskare ha en längre tid arbetat under brydsamma förhållanden beroende på flera omständigheter och den mest framträdande av dessa torde vara den ringa tillgång på fisk i de fiskevatten, som man sedan gammalt ansett vara de naturliga områdena för svenska fiskare, och då främst de Bohuslänska. Fiskarne själva torde ha klart för sig, att skall vårt fiske upprätthållas, måste man söka nya fiskeplatser åtminstone för viss del av året, men då står fiskaren inför större kostnader och större risker, bland annat måste fiskare genomgå navigationskurser m. m. Fisket är nog som näring betraktad den mest osäkra och riskfyllda, beträffande både dess utövan- de och ekonomiska resultat, men å andra sidan kan man näppeligen und- vara näringen, beroende på dess stora insats i folkhushållningens tjänst.

Redan ha ju våra fiskare sökt sig ut till avlägsna internationella fiskeplatser t. ex. vid Island och vissa bankar i nordöstra Atlanten samt Doggers bankar. I vissa fall har det lyckats rätt bra, i andra fall har behållningen varit skral och icke sällan har det misslyckats. Detta miss- lyckande har nog orsakats av flera omständigheter, olämpliga redskap, otillräcklig erfarenhet på de nya områdena m. m.

Emellertid synas fakta stå kvar, att om vår präktiga fiskarebefolk- ning på västkusten i framtiden skall ha möjlighet att få bärgning av sitt yrke, måste olika möjligheter undersökas av det allmänna, hur man lämpligast bör stödja denna näring.

Den väg man slagit in på för upphjälpande av olika näringsgrenar inom jordbruket (t. ex. premielån till jordbruksegnahems-låntagare, pre- mielån för byggnadsarbeten vid lantarbetaresmåbruk, m. m.) torde vara framkomlig.

För min del anser jag det vara klokt, att man snarast möjligt för- söker att vidtaga åtgärder i syfte att hjälpa behövande fiskare på så- dant sätt, att medel i viss utsträckning kunde stå till buds under bryd- samma förhållanden, att utgå i form av premielån.

För närvarande ser man ingen annan utväg, för så vitt fiskerinäringen skall uppehållas, än att västkustfiskare få söka sig ut till avlägsna fiske- vatten. Helt naturligt måste sådant fiske under de närmaste åren få karaktären av försök, och innan tillräcklig erfarenhet vunnits torde hjälp från det allmänna vara välbehövlig.

I anledning av vad jag här anfört anhålles vördsamt,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta skyndsamt utreda, vilka åtgärder, som böra vidtagas för att stödja fiskerinäringen, i synnerhet när det gäller att bedriva fiske på avlägsna fiskevatten, samt att undersöka möjligheten av att sådant stöd kan utgå i form av premielån och till riksdagen framlägga det förslag, som av utredningen kan föranledas.

Stockholm den 21 januari 1929.

Oscar Osberg.
